

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Маріанна МАТІШАК

МЕНЕДЖМЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*Навчально-методичний посібник
(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта)*

Видавець Кушнір Г. М.
Івано-Франківськ - 2024

УДК 005:373.2(075.8)

**Рекомендовано до друку Вченою радою педагогічного факультету
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(протокол № 11 від 24 квітня 2024 р.).**

Рецензенти:

Оксана ЦЮНЯК – доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти, заступника декана педагогічного факультету з наукової роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Юлія МАКСИМІВ – директор ЗДО №39 «Мавка» Івано-Франківської міської ради, викладач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Матішак М.В. Менеджмент дошкільної освіти : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2024. 63 с.

У навчально-методичному посібнику представлено теоретичні, методичні і прикладні аспекти підготовки майбутніх магістрів до реалізації менеджменту в системі дошкільної освіти. Зміст посібника укладено відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Для магістрів спеціальності 012 «Дошкільна освіта», викладачів закладів вищої освіти, методистів, вихователів, керівників закладів дошкільної освіти та інших зацікавлених осіб.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.....	4
РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
Змістові модулі.....	8
Тематичний план.....	11
Теми і обсяг лекцій та практичних занять.....	12
Теми і обсяг самостійної роботи.....	17
Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.....	18
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»	19
Змістовий модуль 1. Теоретичні і практичні аспекти менеджменту в освіті... 19	19
Змістовий модуль 2. Проектування менеджменту сучасних закладів освіти: особистісно орієнтований вимір.....	26
Програмові вимоги до екзамену.....	33
Силабус навчальної дисципліни.....	35
Термінологічний словник.....	43
Загальні компетентності і перелік трудових функцій за змістом професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»	50
Неформальна освіта. Онлайн-курси з менеджменту освіти.....	55
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	58

ВСТУПНЕ СЛОВО

Освітній компонент «Менеджмент дошкільної освіти» відноситься до циклу професійної підготовки і належить до нормативних дисциплін. Актуальність вивчення менеджменту дошкільної освіти зумовлена сучасними запитами ринкової економіки, потребою посилення конкурентоспроможності фахівців дошкільної освіти на ринку праці, підвищення ефективності управління закладами освіти загалом і дошкільної, зокрема. Зміст дисципліни охоплює теорію та практику менеджменту освітньої галузі в системі дошкілля, ключові поняття й термінологію, специфіку управлінської діяльності, організацію діяльності колективу ЗДО на правових і демократичних засадах, особливості самоменеджменту, тайм-менеджменту та самомаркетингу майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення майбутніх магістрів з теоретико-методологічними аспектами менеджменту в закладах дошкільної освіти, розвиток у здобувачів другого (магістерського) освітнього рівня умінь і навичок ефективного використання сучасних технологій менеджменту в педагогічній діяльності, готовність до виконання професійних завдань інноваційного характеру, формування основ управлінської компетентності, удосконалення загальних та фахових компетентностей, розвиток спроможності до самостійного професійно-особистісного зростання шляхом самовдосконалення.

Цілі вивчення дисципліни:

- обґрунтувати теоретико-методологічні особливості освітнього менеджменту;
- формувати у здобувачів уявлення про сучасні форми і методи організації та управління закладами освіти та розвивати навички їх використання на практиці, ознайомити з формами, методами і засобами оцінки якості освітнього процесу в ЗДО;

- розкрити психологічні механізми професійної діяльності менеджерів освітніх закладів, розвивати навички міжособистісної взаємодії та комунікації для підвищення ефективності освітнього процесу, розвивати здатність працювати в команді;

- формувати основи управлінської компетентності майбутніх педагогів, підприємницьку компетентність, здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

- спонукати майбутніх магістрів дошкільної освіти до саморозвитку, самоосвіти, професійної самореалізації та творчого підходу у професії.

Зміст освітнього компонента передбачає оволодіння здобувачами низкою загальних та спеціальних (фахових, професійних) компетентностей, перелік яких сформовано на основі затвердженого Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступеня «магістр», галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

1. Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.

КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Перелічені компетентності передбачають відповідний нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах програмних результатів навчання:

5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів

5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти

5.10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Менеджмент дошкільної освіти» має міждисциплінарний характер, ґрунтується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді загальної та дошкільної педагогіки, загальної психології, фахових методик, навчальних дисциплін з організації освітнього процесу та методичної роботи в ЗДО тощо.

Навчально-методичний посібник складається з двох розділів. У **першому розділі** представлено розподіл навчального матеріалу освітнього компонента, розроблено тематику лекційних і практичних занять за двома змістовими модулями для здобувачів денної і заочної форм навчання, систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. У **другому розділі** запропоновано методичні матеріали для розкриття змісту кожної теми, плани практичних

занять, особливості організації самостійної роботи, питання для обговорення та самоконтролю, силабус навчальної дисципліни, програмові вимоги, термінологічний словник, загальні і професійні компететності (за професійним стандартом «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»), а також особливості використання потенціалу неформальної освіти та список рекомендованої літератури, вміщені у навчально-методичному посібнику, доповнюють його зміст і забезпечують методичний аспект організації самоосвіти здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістові модулі

Змістовий модуль 1. Теоретичні і практичні аспекти менеджменту в освіті

Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності

Мета і завдання дисципліни. Генеза поняття «менеджмент» в науці і практиці. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті. Розвиток освітнього менеджменту в Україні. Характеристика основних категорій «освітній менеджмент», «педагогічний менеджмент», «управління», «керівництво».

Закономірності і принципи освітнього менеджменту. Основні функції менеджменту в системі освіти: планування, мотивація, організація, контроль.

Тема 2. Цілі, завдання, принципи менеджменту в системі освіти.

Методи управління в ЗДО

Законодавча база сучасної системи освіти. Характеристика управління освітою в Україні. Органи управління ЗДО. Цілі і завдання менеджменту в ЗДО. Принципи менеджменту. Класифікація методів управління ЗДО. Інноваційні підходи до управління ЗДО. Сучасні методи і технології управління в дошкільній освіті.

Тема 3. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів

Поняття про інноваційний менеджмент. Інноваційні процеси в сучасній системі освіти. Управління інноваційною діяльністю ЗДО. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності. Специфіка стратегічного планування діяльності ЗДО.

Проектування інноваційного розвитку освітнього закладу.

Тема 4. Імідж сучасного закладу освіти

Проблема формування іміджу сучасного закладу освіти. Структура іміджу освітнього закладу. Етапи формування іміджу. Технології і стратегії формування іміджу. Інструменти педагогічного маркетингу. Взаємодія з різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості ДО

Змістовий модуль 2. Проєктування менеджменту сучасних закладів освіти: особистісно орієнтований вимір

Тема 5. Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер

Особистісні якості менеджера освітнього процесу. Характеристика поняття «управлінська культура». Цінності керівника та управлінська культура. Критерії ефективності професійної діяльності менеджера ЗДО. Рівні діяльності менеджера у сфері освіти. Шляхи розвитку управлінської культури керівника. Поняття про підприємницьку компетентність керівника ЗДО. Уміння й навички керівника для ефективного аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в ЗДО.

Тема 6. Керівництво і лідерство

Концепція лідерства в системі освіти. Вимоги до сучасного лідерства в освітніх організаціях. Роль лідера у командному підході в освітній організації. Стили лідерства в освітніх організаціях. Soft Skills лідера в закладі дошкільної освіти.

Тема 7. Ділова кар'єра педагога

Ділова кар'єра та її організація. Принципи планування та управління діловою кар'єрою. Принципи кар'єрної стратегії. Ключові умови розвитку успішної кар'єри в закладах освіти. Менторство (наставництво) у професійній педагогічній діяльності.

Тема 8-9. Самоменеджмент і самомаркетинг магістра дошкільної освіти

Самоменеджмент педагогічної діяльності. Визначення ціннісних орієнтирів. Самомотивування і самоконтроль. Технології тайм-менеджменту. Особливості стратегічного планування в педагогічній діяльності. Лайф-менеджмент педагога: сутність та особливості.

Поняття про самомаркетинг. Конкурентоздатність сучасного педагога. Функції та етапи самомаркетингу. Форми самопрезентації. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності керівника ЗДО.

Опрацювання курсу «Менеджмент дошкільної освіти» передбачає аудиторну (лекційні, семінарські заняття) та самостійну роботу студентів, виконання завдань для самоперевірки, підсумковий контроль у формі екзамену.

Тематичний план для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	п.	с.р.		л.	п.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1								
Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності	10	2	2	6	10	2		8
Тема 2. Цілі, завдання, принципи менеджменту в системі освіти. Методи управління в ЗДО	10	2	2	6	10			10
Тема 3. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів	10	2	2	6	10			8
Тема 4. Імідж сучасних закладів освіти	10		2	8	10		2	8
Змістовий модуль 2								
Тема 5. Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер	10	2	2	6	10	2		8
Тема 6. Керівництво і лідерство	10		2	8	10		2	10
Тема 7. Ділова кар'єра педагога	10	2	2	6	10			10
Тема 8-9. Самоменеджмент і самомаркетинг магістра дошкільної освіти	20	2	4	14	10		2	18
Усього годин	90	12	18	60	90	4	6	80

Теми і обсяг лекцій та практичних занять
Тематика і обсяг лекційних занять

№ з/п	тема заняття	К-СТЬ ГОДИН	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1.	<p><i>Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності</i></p> <p><i>Мета:</i> сформувати у здобувачів уявлення про менеджмент освітньої діяльності та історичні етапи його розвитку; ознайомити з основними категоріями дисципліни; розвивати аналітичні здібності і критичне мислення; виховувати зацікавленість навчальною дисципліною і менеджментом в освіті загалом.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета і завдання дисципліни. 2. Генеза поняття «менеджмент» в науці і практиці. 3. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті. 4. Розвиток освітнього менеджменту в Україні. 5. Характеристика основних категорій. 6. Закономірності і принципи освітнього менеджменту. 7. Основні функції менеджменту в системі освіти: планування, мотивація, організація, контроль. 	2	
2.	<p><i>Цілі, завдання, принципи менеджменту освіти. Методи управління в ЗДО</i></p> <p><i>Мета:</i> ознайомити магістрів зі специфікою менеджменту дошкільної освіти, поглибити знання про систему освіти в Україні, особливості державного та громадського управління дошкільною освітою; формувати навички використання традиційних та інноваційних методів управління закладами дошкільної освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавча база освіти. 2. Система управління освітою в Україні. 3. Органи управління ЗДО. 4. Цілі і завдання менеджменту в ЗДО. 5. Принципи менеджменту. 	2	2

	6. Класифікація методів управління. 7. Інноваційні підходи до управління ЗДО. 8. Сучасні методи і технології управління в дошкільній освіті.		
3.	<p><i>Менеджмент інноваційних освітніх проєктів</i></p> <p><i>Мета:</i> ознайомити здобувачів освіти із поняттям інноваційного менеджменту та системою управління інноваційною діяльністю; формувати у студентів готовність до впровадження інноваційних проєктів у професійній діяльності; розвивати інноваційну компетентність майбутніх магістрів.</p> 1. Поняття про інноваційний менеджмент. 2. Інноваційні процеси в ДО. 3. Система управління інноваційною діяльністю ЗДО. 4. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу. 5. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності. 6. Специфіка стратегічного планування діяльності ЗДО. 7. Проектування інноваційного розвитку навчального закладу.	2	
Змістовий модуль 2			
4.	<p><i>Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер</i></p> <p><i>Мета:</i> ознайомити магістрів дошкільної освіти з поняттям «управлінська культура» та «цінності керівника»; поглибити уявлення майбутніх магістрів про стилі керівництва ЗДО; розвивати елементи управлінської культури майбутніх вихователів та керівників ЗДО, стимулювати підприємницьку компетентність.</p> 1. Особистісні якості менеджера освітнього процесу. 2. Характеристика поняття «управлінська культура». 3. Цінності керівника та управлінська культура. 4. Критерії ефективності професійної діяльності менеджера ЗДО.	2	2

	<p>5. Рівні діяльності менеджера у сфері освіти.</p> <p>6. Шляхи розвитку управлінської культури керівника.</p> <p>7. Поняття про підприємницьку компетентність керівника ЗДО.</p>		
5.	<p><i>Ділова кар'єра педагога</i></p> <p><i>Мета:</i> формувати у здобувачів освіти уявлення про особливості ділової кар'єри, її принципи та стратегії; розвивати конкурентоздатність майбутніх педагогів на сучасному ринку праці; виховувати активність, креативність і цілеспрямованість у процесі побудови ділової кар'єри.</p> <p>1. Ділова кар'єра та її організація.</p> <p>2. Планування та управління діловою кар'єрою.</p> <p>3. Принципи кар'єрної стратегії.</p> <p>4. Ключові умови розвитку успішної кар'єри в закладах освіти.</p>	2	
6.	<p><i>Самоменеджмент і самомаркетинг магістра дошкільної освіти</i></p> <p><i>Мета:</i> ознайомити здобувачів освіти з поняттями «самоменеджмент», «самомаркетинг», особливостями і стратегіями самоменеджменту і самомаркетингу; формувати здатність ефективно керувати часом, ресурсами, розподіляти зусилля; розвивати підприємницьку компетентність.</p> <p>1. Самоменеджмент педагогічної діяльності.</p> <p>2. Самомотивування і самоконтроль.</p> <p>3. Технології тайм-менеджменту.</p> <p>4. Поняття про самомаркетинг.</p> <p>5. Конкурентоздатність сучасного педагога.</p> <p>6. Функції та етапи самомаркетингу.</p> <p>7. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності керівника ЗДО.</p>	2	
	Всього:	12	4

Тематика і обсяг практичних занять

№ з/п	тема заняття	к-сть годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1.	<p><i>Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генеза поняття «менеджмент» в науці і практиці. 2. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті. 3. Розвиток освітнього менеджменту в Україні. 4. Характеристика основних категорій «освітній менеджмент», «педагогічний менеджмент», «управління», «керівництво». 5. Закономірності освітнього менеджменту. 6. Принципи менеджменту освіти. 7. Основні функції менеджменту в системі освіти: планування, мотивація, організація, контроль. 	2	
2.	<p><i>Цілі, завдання, принципи менеджменту освіти. Методи управління в ЗДО</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система управління освітою в Україні. 2. Органи управління ЗДО. 3. Цілі і завдання менеджменту в ЗДО. 4. Класифікація методів управління. 5. Інноваційні підходи до управління ЗДО. 6. Сучасні методи і технології управління в дошкільній освіті. 	2	
3.	<p><i>Менеджмент інноваційних освітніх проєктів</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про інноваційний менеджмент. 2. Система управління інноваційною діяльністю ЗДО. 3. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу. 4. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності. 5. Технологія проєктування інноваційного розвитку закладу освіти. 	2	

4.	<i>Імідж сучасного закладу освіти</i> 1. Проблема формування іміджу сучасного закладу освіти. 2. Структура іміджу освітнього закладу. 3. Етапи формування іміджу. 4. Технології і стратегії формування іміджу. 5. Інструменти педагогічного маркетингу. 6. Взаємодія з різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості ДО	2	2
Змістовий модуль 2			
5.	<i>Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер</i> 1. Особистісні якості менеджера освітнього процесу. 2. Характеристика поняття «управлінська культура». 3. Цінності керівника та управлінська культура. 4. Стили керівництва закладами освіти. 5. Критерії ефективності професійної діяльності менеджера ЗДО. 6. Шляхи розвитку управлінської культури керівника	2	
6	<i>Керівництво і лідерство</i> 1. Концепція лідерства в системі освіти. 2. Вимоги до сучасного лідерства в освітніх організаціях. 3. Роль лідера у командному підході в освітній організації. 4. Стили лідерства в освітніх організаціях. 5. Soft Skills лідера в закладі дошкільної освіти.	2	2
7.	<i>Ділова кар'єра педагога</i> 1. Ділова кар'єра та її організація. 2. Планування та управління діловою кар'єрою. 3. Принципи кар'єрної стратегії. 4. Ключові умови розвитку успішної кар'єри в закладах освіти.	2	
8.	<i>Самоменеджмент магістра дошкільної освіти</i> 1. Самоменеджмент педагогічної діяльності. 2. Визначення ціннісних орієнтирів педагога 3. Самомотивування і самоконтроль.	2	2

	4. Технології самоменеджменту. 5. Лайф-менеджмент педагога: сутність та особливості.		
9.	<i>Самомаркетинг педагога</i> 1. Поняття про самомаркетинг. 2. Конкурентоздатність сучасного педагога. 3. Функції та етапи самомаркетингу. 4. Форми самопрезентації. 5. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності керівника ЗДО.	2	
	Всього:	18	6

Теми і обсяг самостійної роботи

№ з/п	тема	к-сть годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1.	Менеджмент у сфері освіти в сучасних умовах ринкової економіки	6	8
2.	Інноваційні методи управління в сучасних ЗДО. Розробити план заходів з використанням інноваційних і традиційних методів управління в ЗДО	6	10
3.	Менеджмент інноваційних освітніх проєктів. Розробити проєкт впровадження інноваційної технології в ЗДО (на вибір)	6	8
4.	Імідж сучасного закладу освіти. Розробити рекламу ЗДО	8	8
Змістовий модуль 2			
5.	Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер. Цінності керівника в сучасних умовах	6	8
6.	Розвиток лідерських здібностей: практичні поради	8	10
7.	Ділова кар'єра педагога. Пройти курс «3 місця – в кар'єру»	6	8
8.	Самоменеджмент магістра дошкільної освіти. Розробити поради для ефективного планування і використання часу	8	8
9.	Самомаркетинг педагога. Розробити самопрезентацію з використанням соціальних медіа	6	10
	Всього:	60	80

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Менеджмент дошкільної освіти» включає поточний, модульний та семестровий контроль знань. Семестровий контроль здійснюється у формі екзамену.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння здобувачем теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї навчальної дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Форма проведення екзамену може бути письмова, усна, письмово-усна та/або у формі тестових екзаменаційних завдань.

Загальна система оцінювання передбачає врахування вимог «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannjausepishnosti.pdf>

Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 45 балів, за контроль самостійної роботи – 5 балів, за екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту) як КСР.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

шкали оцінювання			
університетська	національна		шкала ECTS
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25		незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні і практичні аспекти менеджменту в освіті

Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності

Питання для обговорення

1. Генеза поняття «менеджмент» в науці і практиці. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті.
2. Характеристика основних категорій «освітній менеджмент», «педагогічний менеджмент», «управління», «керівництво».
3. Закономірності і принципи освітнього менеджменту.
4. Основні функції менеджменту в системі освіти: планування, мотивація, організація, контроль.

Основні поняття: менеджмент, освітній менеджмент, педагогічний менеджмент управління, керівництво, планування, мотивація, організація, контроль, закономірності менеджменту, принципи освітнього менеджменту.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Проаналізуйте сутність ключових понять і з'ясуйте їх основні характеристики.
2. Які закономірності освітнього менеджменту є найбільш актуальними у сучасних реаліях? Чому?
3. Які принципи освітнього менеджменту потребують удосконалення в освітньому процесі ЗДО? Які реалізуються на належному рівні?
4. Охарактеризуйте види планування в сучасному ЗДО.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати піраміду потреб А.Маслоу і виокремити методи задоволення потреб у професійній діяльності.

2. Школи менеджменту в історичному контексті (школа наукового управління, школа поведінкових наук, школа психології і людських взаємин, школа поведінкових наук).

3. Підготувати есе на тему: «Менеджмент освіти: наука чи мистецтво?»

Наукові повідомлення

1. Реалізація принципів освітнього менеджменту в сучасних закладах дошкільної освіти.

2. Мотивація педагогічного персоналу як психолого-педагогічна проблема в сучасному ЗДО.

Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Вашак О.О., Бабюк Т.Й. Менеджмент у галузі дошкільної освіти : навчально-методичний посібник для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта». Полтава, 2022. 86 с.

3. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 1. С. 57- 59.

4. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах. URL : <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>

5. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.

6. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.

7. Матішак М.В. Педагогічний менеджмент у змісті професійної підготовки майбутніх магістрів дошкільної освіти. *Освітній простір України*. Випуск 9. 2017. С. 103–107.

8. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 012 Дошкільна освіта. № 572 від 29.04.2020 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>

9. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2020. 148 с.

Тема 2. Цілі, завдання, принципи менеджменту в системі освіти.

Методи управління в ЗДО

Питання для обговорення

1. Законодавча база освіти.
2. Система управління освітою в Україні.
3. Органи управління ЗДО.
4. Цілі і завдання менеджменту в ЗДО.
5. Принципи менеджменту.
6. Класифікація методів управління.
7. Інноваційні підходи до управління ЗДО.
8. Сучасні методи і технології управління в дошкільній освіті.

Основні поняття: дошкільна освіта, заклади дошкільної освіти, педагогічна рада закладу, загальні збори колективу закладу, піклувальна рада, організаційні методи, педагогічні методи, соціально-психологічні методи, регламентування, нормування, інструктування, семінари, диспути, заохочення, покарання, матеріальне стимулювання, моделювання, освітній маркетинг, бренд-стратегії, бенчмаркінг, реінжиніринг, тімбілдинг, рефреймінг, кейс-метод.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Проаналізуйте права та обов'язки засновника закладу освіти. Охарактеризуйте особливості функцій керівника закладу освіти відповідно до Закону України «Про освіту» (2017).
2. Порівняйте функціональні характеристики громадських органів управління ЗДО.
3. Наведіть приклади використання організаційних методів управління в ЗДО.
4. Які методи заохочення і покарання є найоптимальнішими у роботі з педагогічним колективом?

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте короткий огляд нормативно-правового забезпечення управління системою дошкільної освіти в Україні.

2. Розробіть план використання педагогічних методів управління ЗДО на рік.
3. Розробіть інтелект-карту на тему «Інноваційні технології менеджменту ЗДО».

Наукові повідомлення

1. Система управління освітою в Україні.
2. Особливості використання соціально-психологічних методів управління в сучасних ЗДО (особливості державних та приватних закладів).
3. Коучинг як одна з інноваційних технологій управління в сучасній освіті.

Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 1. С. 57- 59.
3. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах. URL : <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
4. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
6. Луначек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. 2-е вид., випр. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
7. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
8. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». № 620-21 від 28 вересня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
9. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 012 Дошкільна освіта. № 572 від 29.04.2020 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>
10. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 71-74.

Тема 3. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів

Питання для обговорення

1. Поняття про інноваційний менеджмент.
2. Інноваційні процеси в ДО.
3. Система управління інноваційною діяльністю ЗДО.
4. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу.
5. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності.
6. Специфіка стратегічного планування діяльності ЗДО.
7. Проектування інноваційного розвитку навчального закладу.

Основні поняття: інноваційний менеджмент, педагогічна інноватика, інноваційна компетентність керівника, готовність до інноваційної діяльності, проектування, антиінноваційні бар'єри, маркетинг інновації.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть характеристики інноваційного менеджменту в сучасній освіті.
2. Які напрями інноваційної діяльності ЗДО є найбільш перспективними?
3. Назвіть методи підвищення інноваційної компетентності керівника ЗДО.
4. У чому виявляється ефективність педагогічних нововведень?

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати проєкт інноваційного розвитку закладу дошкільної освіти (на прикладі державного чи приватного закладу).
2. Підготувати есе на тему «Традиції та інновації в управлінні сучасним ЗДО».

Наукові повідомлення

1. Антиінноваційні бар'єри в освітній діяльності: сутність, різновиди, способи подолання.
2. Форми і методи підвищення рівня готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності.
- 3.

Рекомендована література

1. Вергун Ю. Як у дитсадку забезпечити дієву систему якості освіти. *Цифрове видавництво MCFR*, 2021. URL: <http://surl.li/aazhp>
2. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
3. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 1. С. 57- 59.
4. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах. URL : <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
5. Лютко О. Теоретико-методологічні засади мотиваційного менеджменту в освіті. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 1 (101). С.16-20.
6. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент. Харків : ТОВ «Планета-принт», 2016. 197 с.
7. Матвєєва Н., Матішак М. Формування демократичних цінностей майбутніх педагогів: практико-орієнтований підхід. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Наукове електронне видання. Випуск 14. Частина 2. Слов'янськ, 2021. С.24-34.
8. Онаць О. М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. *Проблеми сучасного підручника*. Випуск 20 (2018). С.287–297.

Тема 4. Імідж сучасного закладу освіти

Питання для обговорення

1. Проблема формування іміджу сучасного ЗДО.
2. Структура іміджу освітнього закладу.
3. Етапи формування іміджу.
4. Технології і стратегії формування іміджу.

Основні поняття: імідж, конкурентоздатність, місія ЗДО, публісیتی, бренд, логотип, стратегія, керівник, імідж персоналу, професійна культура, споживачі освітніх послуг, соціально-психологічний клімат.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть складові іміджу сучасних ЗДО і способи їх розвитку.
2. Охарактеризуйте зміст кожного етапу формування іміджу ЗДО.
3. Які стратегії формування іміджу ЗДО є найбільш доцільними в сучасних умовах?

Завдання для самостійної роботи

1. Розробити проєкт підвищення конкурентоспроможності закладу дошкільної освіти (на прикладі конкретного ЗДО).
2. Підготуйте рекламу ЗДО.

Наукові повідомлення

1. Складові успішного розвитку закладу дошкільної освіти.
2. Формування позитивного іміджу сучасного ЗДО засобами соціальних мереж.

Рекомендована література

1. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 1. С. 57- 59.
2. Грицан О. В. Формування позитивного іміджу навчального закладу : методичні рекомендації. Миколаїв : ОППО, 2016. 44 с.
3. Здор О. Як ми формуємо бренд педагога та бренд закладу. *Практика управління закладом освіти*. Березень, 2021. URL : <https://edirshkoly.mcfr.ua/877880>
4. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 520 с.
5. Сущенко Л. О. Діловий імідж менеджера закладу освіти : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» освітньо-професійних програм «Дошкільна освіта», «Початкова освіта». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 155 с.
6. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 71-74
7. Фарухшина М. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога Нової української школи. *Методист*. №6, червень 2018. URL : <https://osvitaua.com/2018/07/65799/>
8. Шадюк О. Готовність магістрів дошкільної освіти до формування позитивного іміджу сучасного закладу дошкільної освіти в освітньому просторі. *Інноватика у вихованні*. Випуск 14. 2021. С.279-287.

Змістовий модуль 2. Проектування менеджменту сучасних закладів освіти: особистісно орієнтований вимір

Тема 5. Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер

Питання для обговорення

1. Особистісні якості менеджера освітнього процесу.
2. Характеристика поняття «управлінська культура».
3. Цінності керівника та управлінська культура.
4. Стилi керівництва закладами освіти.
5. Критерії ефективності професійної діяльності менеджера ЗДО.
6. Шляхи розвитку управлінської культури керівника.

Основні поняття: управлінська культура, компетенції керівника, цінності керівника, авторитет, критерії ефективності управлінської діяльності, рівні діяльності керівника,

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Які особистісні якості керівника є найбільш затребуваними у системі дошкільної освіти?
2. Назвіть складові управлінської культури керівника закладу освіти.
3. Охарактеризуйте стилі керівництва, визначте найефективніші варіанти.
4. Які методи розвитку управлінської культури менеджера є найбільш актуальними в сучасній освіті?

Завдання для самостійної роботи

1. Тип темпераменту і стиль керівництва. Визначте вплив типу темпераменту менеджера освітньої сфери на стиль керівництва.
2. Створіть модель сучасного успішного менеджера освіти.
3. Виокремте ключові характеристики поняття «управлінська культура» на основі контент-аналізу.
4. Підготуйте есе на тему: «Гендерні стереотипи в управлінській діяльності».
- 5.

Наукові повідомлення

1. Складові авторитету керівника та шляхи його формування.
2. Вплив особистості керівника на соціально-психологічний клімат в педагогічному колективі.
3. Особливості комунікації в управлінській діяльності.

Рекомендована література

1. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
2. Вірна Ж. П., Мудрик А. Б. Особистісна вимогливість професіонала : теорія, практика, методи вивчення : монографія. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 255 с.
3. Онаць О. М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. *Проблеми сучасного підручника*. Випуск 20 (2018). С.287–297.
4. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах. URL : <http://www.stationline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
5. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 384 с.
6. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». № 620-21 від 28 вересня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
7. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 520 с.

Тема 6. Керівництво і лідерство

Питання для обговорення

1. Концепція лідерства в системі освіти.
2. Вимоги до сучасного лідерства в освітніх організаціях.
3. Роль лідера у командному підході в освітній організації.

Основні поняття: керівництво, лідерство, стилі лідерства, командний підхід, освітня організація, інтелектуальний лідер, емоційний лідер, інструментальний лідер.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте види лідерства в освітніх організаціях.
2. У чому полягає сутність командного підходу в управлінні освітніми закладами?

3. Які особистісні якості лідера є найбільш актуальними у сучасному суспільстві?

Завдання для самостійної роботи

1. Підберіть опитувальники для визначення стилю лідерства. Підготуйте рекомендації для удосконалення стилю лідерства в освітньому закладі.

2. Підготуйте есе на тему «Лідерство: вроджене чи набуте?»

3. Проаналізуйте програми розвитку лідерства. Які їх спільні і відмінні особливості?

Наукові повідомлення

1. Емоційний інтелект і лідерство.

2. Soft Skills лідера в закладі дошкільної освіти.

Рекомендована література

1. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>

2. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 384 с.

3. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації. О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ , 2017. 36 с.

4. Менсон М. Витончене мистецтво забивати на все. Нестандартний підхід до проблем. Київ : «Наш формат», 2019. 160 с.

5. Нежинська О.О., Тименко В. М. Коучинг як технологія розвитку лідерства у сфері освіти. Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України». 2017. № 2 (додаток 1). Тематичний випуск «Університет і лідерство». Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. С. 65–68.

6. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 520 с.

7. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 112 с.

Тема 7. Ділова кар'єра вихователя ЗДО

Питання для обговорення

1. Ділова кар'єра та її організація.

2. Типи кар'єрних процесів та чинники стратегії розвитку кар'єри.

3. Принципи кар'єрної стратегії.

Основні поняття: кар'єра, кар'єрні процеси, принцип безперервності, принцип осмислення, принцип швидкості, принцип маневреності, принцип економічності, принцип примітності, дискримінація, менторство.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть особливості розвитку ділової кар'єри в освітніх організаціях.
2. Охарактеризуйте принципи кар'єрної стратегії.
3. Назвіть переваги менторства в педагогічній діяльності.

Завдання для самостійної роботи

1. Пройдіть курс на платформі EdEra «3 місяця – в кар'єру». Продемонструвати ключові умови розвитку успішної кар'єри в закладах освіти.

Наукові повідомлення

1. Кар'єрні перспективи у сфері освіти.
2. Дискримінація на роботі: специфіка освітніх організацій.
3. Професії майбутнього: які спеціалісти будуть затребувані післязавтра.
4. Менторство (наставництво) у професійній педагогічній діяльності.

Рекомендована література

1. Елрод Г. Чудовий ранок. Як не проспати життя. Київ : «Наш формат», 2017. 170 с.
2. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 384 с.
3. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». № 755-21 від 19 жовтня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
4. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». № 620-21 від 28 вересня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
5. Ратушняк О., Лялюк О., Подолянчук К. Аналіз використання методів тайм-менеджменту сучасною молоддю. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 2. С.68-72
6. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 112 с.

Тема 8. Самоменеджмент майбутнього вихователя ЗДО

Питання для обговорення

1. Самоменеджмент педагогічної діяльності.
2. Визначення ціннісних орієнтирів педагога
3. Самомотивування і самоконтроль.
4. Технології самоменеджменту.

Основні поняття: самоменеджмент, тайм-менеджмент, лайф-менеджмент, ресурс-менеджмент, стрес-менеджмент, самомотивування, самоконтроль, конкуренція, стрес, принцип Парето, матриця Ейзенхауера, SWOT-аналіз.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть причини виникнення поняття «самоменеджмент».
2. Охарактеризуйте вплив ціннісних орієнтирів педагога на його професійну діяльність.
3. У чому полягає сутність самомотивування? Які методи і прийоми самомотивування є найбільш дієвими для вас?

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте план власного професійного розвитку за допомогою технології SWOT-аналізу.
2. Наведіть приклади використання технологій тайм-менеджменту в професійній діяльності вихователя ЗДО.

Наукові повідомлення

1. Особливості стратегічного планування в педагогічній діяльності.
2. Лайф-менеджмент педагога: сутність та особливості.

Рекомендована література

1. Боришкевич І. І., Жук О. І., П'ятничук І. І. Використання основних інструментів тайм-менеджменту задля підвищення особистої ефективності. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7876>
2. Довга Т.Я. Самоменеджмент і егомаркетинг як предиктори професійно-педагогічної успішності. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/560892>
3. Елрод Г. Чудовий ранок. Як не проспати життя. Київ : «Наш формат», 2017. 170 с.
4. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 384 с.

5. Маслоківська А.О. Значення тайм-менеджменту для підвищення персональної ефективності. «Молодий вчений». 2018. № 11 (63). С. 467-471.

6. Матішак М. Формування навичок самоменеджменту майбутніх вихователів ДНЗ. *Освітній простір України*. Випуск 8. 2016. С. 88–93.

7. Ратушняк О., Лялюк О., Подолянчук К. Аналіз використання методів тайм-менеджменту сучасною молоддю. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 2. С.68-72

8. Трейсі Б. Зроби це зараз. 21 чудовий спосіб зробити більше за менший час. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 112 с.

9. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 112 с.

Тема 9. Самомаркетинг педагога

Питання для обговорення

1. Поняття про самомаркетинг.
2. Конкурентоздатність сучасного педагога.
3. Функції та етапи самомаркетингу.
4. Форми самопрезентації.

Основні поняття: самомаркетинг, конкурентоздатність, самореалізація, самомаркетинг, трайвертайзинг, сторітелінг, бенчмаркінг, блогінг, успіх, самопрезентація, ефективність.

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Які якості забезпечують конкурентоздатність сучасного педагога?
2. Які форми самопрезентації вам найбільше імпонують? Чому?

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть один з напрямів самомаркетингу й продемонструвати приклади його використання в професійній педагогічній діяльності.
2. Підготуйте самопрезентацію, використовуючи одну з вивчених форм.

Наукові повідомлення

1. Сучасне портфоліо педагога: навіщо і як розробляти.
2. Вплив самомаркетингу на підвищення конкурентоздатності педагога.

Рекомендована література

1. Довга Т.Я. Самоменеджмент і егомаркетинг як предиктори професійно-педагогічної успішності. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/560892>

2. Здор О. Як ми формуємо бренд педагога та бренд закладу. Практика управління закладом освіти. Березень, 2021. URL : <https://edirshkoly.mcfra.ua/877880>

3. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент. Харків : ТОВ «Планета-принт», 2016. 197 с.
4. Матішак М. Формування навичок самоменеджменту майбутніх вихователів ДНЗ. *Освітній простір України*. Випуск 8. 2016. С. 88–93.
5. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 112 с.
6. Фарухшина М. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога Нової української школи. *Методист*. №6, червень 2018. URL : <https://osvita.ua.com/2018/07/65799/>
7. Юрик Н.Є. Самоменеджмент : Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 89 с.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни «Менеджмент дошкільної освіти»

1. Історія виникнення менеджменту в освітній діяльності.
2. Школи менеджменту в історичному контексті.
3. Структурно-функціональні компоненти педагогічного менеджменту.
4. Економічний механізм педагогічного менеджменту.
5. Основні функції менеджменту в освіті.
6. Основні цілі педагогічного менеджменту.
7. Чинники ефективного педагогічного менеджменту.
8. Ефективність педагогічного менеджменту.
9. Закономірності педагогічного менеджменту.
10. Принципи педагогічного менеджменту.
11. Структура освіти в Україні.
12. Органи управління ЗДО.
13. Класифікація методів управління ЗДО.
14. Інноваційні технології управління в дошкільній освіті.
15. Завдання органів управління дошкільною освітою.
16. Напрями оновлення системи дошкільної освіти.
17. Поняття про інноваційний менеджмент.
18. Система управління інноваційною діяльністю ЗДО.
19. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу.
20. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності.
21. Функції керівника ЗДО.
22. Професійна компетентність керівника ЗДО.
23. Мета професійної діяльності менеджера дошкільної освіти.
24. Критерії ефективності професійної діяльності менеджера освітньої сфери.
25. Керівництво і лідерство.

26. Лідерські якості менеджера освіти.
27. Цінності керівника та управлінська культура.
28. Основні типи кар'єрних процесів.
29. Принципи кар'єрної стратегії.
30. Проблеми процесу управління діловою кар'єрою.
31. Актуальні якості менеджера освіти.
32. Спільне у змісті діяльності менеджера і педагога.
33. Рівні діяльності менеджера сфери освіти.
34. Моральні якості менеджера освіти.
35. Самоменеджмент сучасного педагога.
36. Напрями самоменеджменту (лайф-менеджмент, ресурс-менеджмент, управління конфліктами, стрес-менеджмент).
37. Технології тайм-менеджменту.
38. Характеристика поняття «імідж ЗДО».
39. Етапи формування іміджу.
40. Складові іміджу ЗДО.
41. Нові технології у створенні іміджу сучасного дошкільного закладу.
42. Створення позитивного іміджу дошкільного закладу за допомогою ЗМІ.
43. Вплив реклами і PR (паблісіті) на створення позитивного іміджу ЗДО.
44. Правила створення ефективного логотипу ЗДО.
45. Елементи фірмового стандарту, які можна використовувати в ЗДО.
46. Складові іміджу вихователя ЗДО.
47. Види іміджу відповідно до функціонального підходу.
48. Форми самопрезентації педагога ЗДО.
49. Якості конкурентоздатного менеджера в освіті.
50. Принципи вдосконалення іміджу педагога-вихователя.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Менеджмент дошкільної освіти
Викладач (-і)	Матішак Маріанна Василівна
Контактний телефон викладача	+380967124568
E-mail викладача	marianna.mathishak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації, онлайн (viber, telegram, e-mail) і офлайн
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Освітній компонент «Менеджмент дошкільної освіти» відноситься до циклу професійної підготовки і є обов'язковим компонентом ОПП «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Актуальність вивчення дисципліни зумовлена сучасними запитами ринкової економіки, потребою посилення конкурентоспроможності фахівців дошкільної освіти на ринку праці, підвищення ефективності управління закладами дошкільної освіти. Зміст дисципліни охоплює теорію та практику менеджменту освітньої галузі в системі дошкілля, ключові поняття й термінологію, специфіку управлінської діяльності, організацію діяльності колективу ЗДО на правових і демократичних засадах, особливості самоменеджменту, тайм-менеджменту та самомаркетингу здобувачів освіти.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Менеджмент дошкільної освіти» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді загальної та дошкільної педагогіки, загальної психології, фахових методик тощо.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни – ознайомлення майбутніх магістрів з теоретико-методологічними аспектами менеджменту в закладах дошкільної освіти, розвиток у здобувачів другого (магістерського) освітнього рівня умінь і навичок ефективного використання сучасних технологій менеджменту в педагогічній діяльності, готовність до виконання професійних завдань інноваційного характеру, формування основ управлінської компетентності, удосконалення загальних та фахових компетентностей, розвиток спроможності до самостійного професійно-особистісного зростання шляхом самовдосконалення.</p> <p>Цілі вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтувати теоретико-методологічні особливості освітнього менеджменту; - формувати у здобувачів уявлення про сучасні форми і методи організації та управління закладами освіти та розвивати навички їх використання на практиці, ознайомити з формами, методами і засобами оцінки якості освітнього процесу в ЗДО; - розкрити психологічні механізми професійної діяльності менеджерів освітніх закладів, розвивати навички міжособистісної взаємодії та комунікації для підвищення ефективності освітнього процесу, розвивати здатність працювати в команді; - формувати основи управлінської компетентності майбутніх педагогів, підприємницьку компетентність, здатність діяти соціально відповідально і свідомо; - спонукати майбутніх магістрів дошкільної освіти до саморозвитку, самоосвіти, професійної самореалізації та творчого підходу у професії. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

- КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
КЗ-5. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.
КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.
КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.
КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.
КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Програмні результати навчання:

- 5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів
5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти
5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно - орієнтованого підходу, суб'єкт - суб'єктної взаємодії

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	012 Дошкільна освіта	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Концептуальні засади сучасного менеджменту	2	2	10
Тема 2. Цілі, завдання, принципи менеджменту в системі дошкільної освіти. Методи управління в ЗДО	2	4	10
Тема 3. Менеджмент інноваційних проектів у системі дошкільної освіти. Імідж сучасного ЗДО.	2	4	10
Тема 4. Керівник сучасного закладу освіти – освітній менеджер. Керівництво і лідерство	2	4	10
Тема 5. Ділова кар'єра вихователя ЗДО	2	2	10
Тема 6. Самоменеджмент майбутнього магістра дошкільної освіти. Самомаркетинг педагога	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 45 балів, за контроль самостійної роботи – 5 балів, за екзамен – 50 балів).</p> <p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту) як КСР.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Самостійне виконання, власний аналіз та міркування.</p> <p>Письмові роботи виконуються у формі есе, презентацій, ментальних карт (на вибір) до кожного практичного заняття, поточні тестування в системі дистанційного навчання. Індивідуальне завдання у формі презентації.</p> <p>Для здобувачів заочної форми навчання – електронний варіант есе, презентації, ментальної карти (на вибір), тестування.</p>		
Практичні заняття	<p>Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття та виконання практичних завдань та завдань запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 100 б.</p> <p>Вага оцінки за всі практичні заняття – 45 балів</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	виконання 50% завдань		

Підсумковий контроль	форма контролю – екзамен; форма здачі – тестова у системі дистанційного навчання https://d-learn.pro/ ; максимальна кількість балів за тестування – 50
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)
- Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.)

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти»

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Додаткові бали

Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)»

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Бобир В. Формування позитивного іміджу сучасного дошкільного навчального закладу. URL : <http://tme.uio.edu.ua/docs/almanax/6.pdf>
3. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2021. № 1. С. 57- 59.
4. Грицан О. В. Формування позитивного іміджу навчального закладу : методичні рекомендації. Миколаїв : ОППО, 2016. 44 с.
5. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах. URL : <http://www.stationline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
6. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
7. Здор О. Як ми формуємо бренд педагога та бренд закладу. Практика управління закладом освіти. Березень, 2021. URL : <https://edirshkoly.mcfra.ua/877880>
8. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
9. Косенчук О., Новик І., Венгловська О. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти в умовах карантину. Київ, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/02/10/doshkilnaosvitametodrekomentatsii.pdf>
10. Любченко Н.В. Технології тайм-менеджменту в управлінській діяльності керівника навчального закладу. URL :

https://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/1_31_2016/upravl/%D0%9B%D0%AE%D0%91%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E.pdf

11. Лютко О. Теоретико-методологічні засади мотиваційного менеджменту в освіті. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 1 (101). С.16-20.
12. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
13. Маслоківська А.О. Значення тайм-менеджменту для підвищення персональної ефективності. *«Молодий вчений»*. 2018. № 11 (63). С. 467-471.
14. Онаць О. М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. *Проблеми сучасного підручника*. Випуск 20. 2018. С.287–297.
15. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». № 755-21 від 19 жовтня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
16. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». № 620-21 від 28 вересня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
17. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 520 с.
18. Ратушняк О., Лялюк О., Подолячук К. Аналіз використання методів тайм-менеджменту сучасною молоддю. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 2. С.68-72
19. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 012 Дошкільна освіта. № 572 від 29.04.2020 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>
20. Сущенко Л. О. Діловий імідж менеджера закладу освіти : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» освітньо-професійних програм «Дошкільна освіта», «Початкова освіта». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 155 с.
21. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 71-74.
22. Фарухшина М. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога Нової української школи. *Методист*. №6, червень 2018. URL : <http://www.osvitaua.com/2018/07/65799/>
23. Шадюк О. Готовність магістрів дошкільної освіти до формування позитивного іміджу сучасного закладу дошкільної освіти в освітньому просторі. *Іноватика у вихованні*. Випуск 14. 2021. С.279-287.
24. Юрик Н.Є. Самоменеджмент : Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 89 с.

Додаткова література:

1. Боришкевич І. І., Жук О. І., П'ятничук І. І. Використання основних інструментів тайм-менеджменту задля підвищення особистої ефективності. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7876>
2. Вергун Ю. Як у дитсадку забезпечити дієву систему якості освіти. *Цифрове видавництво MCFR*, 2021. URL: <http://surl.li/aazhp>
3. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
4. Довга Т.Я. Самоменеджмент і егомаркетинг як предиктори професійно-педагогічної успішності. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/560892>
5. Елрод Г. Чудовий ранок. Як не проспати життя. Київ : «Наш формат», 2017. 170 с.
6. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків : Книжковий клуб «Клуб

Сімейного Дозвілля», 2021. 384 с.

7. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Матішак М.В. Науково-методичні та інструментально-технологічні аспекти самостійної роботи магістрів у процесі їх фахової підготовки у ЗВО. *NEW INCEPTION : науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*; голов. ред. С. І. Стрілець. Чернігів, 2022. № 1-2 (7-8). С.62-69

8. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Матішак М.В. Самостійна робота студентів: шляхи удосконалення. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. № 88. Київ, 2022. С.135-140.

9. Матвеева Н. О., Матішак М. В. Організаційно-педагогічні умови демократизації процесу професійної підготовки майбутніх педагогів. *Демократія та освіта: викладання та навчання демократії в початковій школі та педагогічній освіті : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 21–22 квітня 2021 року* / гол. ред. Л. Гаврілова; відп. ред. О. Хващевська. Слов'янськ : ДДПУ, 2021. С.77-83

10. Матвеева Н., Матішак М. Формування демократичних цінностей майбутніх педагогів: практико-орієнтований підхід. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Наукове електронне видання. Випуск 14. Частина 2. Слов'янськ, 2021. С.24-34.

11. Матішак М. Формування навичок самоменеджменту майбутніх вихователів ДНЗ. *Освітній простір України*. Випуск 8. 2016. С. 88–93.

12. Матішак М.В. Педагогічний менеджмент у змісті професійної підготовки майбутніх магістрів дошкільної освіти. *Освітній простір України*. Випуск 9. 2017. С. 103–107.

13. Менсон М. Витончене мистецтво забивати на все. Нестандартний підхід до проблем. Київ : «Наш формат», 2019. 160 с.

14. Трейсі Б. Зроби це зараз. 21 чудовий спосіб зробити більше за менший час. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 112 с.

15. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 112 с.

16. Що таке якісна дошкільна освіта: електронний посібник. 2021. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/yakist-doshkilnoi-osviti.pdf>

Internet-джерела:

1. Міністерство освіти і науки України. Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>

2. Практика управління дошкільним закладом: щомісячний спеціалізований журнал. URL: <https://ezavdnz.expertus.com.ua/>

4. Вихователь-методист дошкільного закладу. URL: <https://emetodyst.expertus.com.ua/>

5. Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач кандидат педагогічних наук, доцент **Маріанна МАТІШАК**

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

ABC-аналіз – упорядкування задач за їх значимістю й орієнтація результатів роботи на досягнення найбільшого ефекту; літери А, В та С передбачають поділ задач на три класи відповідно до їхньої значущості для досягнення особистих та професійних цілей.

SWOT-аналіз – універсальний метод, що використовують у стратегічному плануванні діяльності будь-якої організації, зокрема й освітнього закладу; розподіл чинників на чотири категорії: сильні сторони (Strengths), слабкі сторони (Weaknesses), можливості (Opportunities), загрози (Threats).

Авторитет – це загально визнаний вплив певної особи чи групи осіб на інших людей; ґрунтується на добровільному визнанні професіоналізму, досвіду, особистісних і моральних якостей.

Антиінноваційні бар'єри – зовнішні чи внутрішні чинники, які перешкоджають впровадженню інноваційних технологій в освітній процес, виконують конструктивно-деструктивну роль.

Бенчмаркінг – це об'єктивне порівняння своєї організації (закладу освіти) з роботою найкращих у цій галузі.

Блогінг – це мистецтво публікації, просування та розвитку ідей в Інтернеті, соціальних медіа; у педагогіці – це сукупність дій педагога в межах ведення ним електронного щоденника (блогу), що здійснюється з певною періодичністю та використовується задля обміну позитивним педагогічним досвідом, висловлення думки щодо теми, події, суб'єктів, а також привернення уваги до цієї думки інших користувачів соціальних медіа.

Бренд-стратегія – технологія формулювання й обґрунтування стратегічної ідеї, концепції розвитку опорного закладу щодо впровадження конкурентних переваг на ринку освітніх послуг з метою формування іміджу, який стимулюватиме постійний інтерес до цього бренду.

Готовність до інноваційної діяльності – це особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до

професійної діяльності, володіння ефективними способами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Дифузія інновації – передбачає розповсюдження освітньої інновації в нових умовах, ситуаціях, колективах, регіонах тощо.

Економічні методи управління – матеріальне стимулювання (преміювання, підвищення зарплати за результатами атестації), економічне планування, бюджетне управління та ін.

Емоційний інтелект – це здатність когнітивно переробляти інформацію, яка виявляється в емоціях: визначати сутність і сенс емоцій, їхні взаємозв'язки, використовувати отриману інформацію як основу для ухвалення рішень, когнітивних операцій, поведінки; це усвідомлення і управління власними емоціями і почуттями, мотивами, поведінкою, а також здатність до розуміння емоційної сфери інших людей.

Загальні збори (конференція) колективу закладу – це вищий колегіальний орган громадського самоврядування закладу освіти, які скликаються не менше одного разу на рік та формуються з уповноважених представників усіх учасників освітнього процесу (їх органів самоврядування за наявності).

Заклад дошкільної освіти – юридична особа, основним видом діяльності якої є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти.

Імідж – це цілеспрямовано сформований образ, враження, яке особистість або організація справляє на людей, а в їх свідомості формується емоційно забарвлені стереотипні уявлення; це мистецтво керувати враженням.

Інжиніринг – це різні види інтелектуальної діяльності, спрямовані на досягнення оптимального результату з використанням наявних ресурсів, застосуванням найновіших методів організації та управління, з урахуванням усіх умов і чинників (проектно-консультативна діяльність науковців, керівника, психолога, представників громади чи інших фахівців).

Ініціація – це діяльність, яка полягає у виборі мети та постановці завдань інновації, пошуку ідеї інновації, її обґрунтуванні та матеріалізації.

Інноваційна компетентність керівника – це інтегральна особистісна характеристика, яка передбачає відкритість до інновацій, здатність до генерування нових ідей, впровадження інноваційних технологій в освітній процес, мотивацію і стимулювання інноваційної діяльності педагогів, ґрунтується на відповідних компетенціях, особистісних якостях, професійному досвіді.

Інноваційний менеджмент – це сукупність дій задля визначення цілей розвитку закладу освіти, обґрунтування та прийняття рішень щодо впровадження новацій, організації інноваційної діяльності, мотивації та стимулювання суб'єктів інноваційного процесу; підсистема загального управління, метою якої є управління інноваційними процесами в організації.

Інструктування – ознайомлення з умовами праці, в роз'ясненні змісту роботи і можливих труднощів, у попередженні характерних помилок.

Кар'єра – поступове просування особистості у професійній діяльності; досягнення професійного успіху, престижного соціального статусу в суспільстві.

Кейс-метод – технологія, яка передбачає опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій, освітніх проблем для дослідження певної проблеми, аналізу суті питання та розроблення можливих варіантів вирішення, вибір найкращого варіанту.

Керівництво – це функція управління, що передбачає використання комунікацій та особистого впливу з метою орієнтації дій підлеглих на реалізацію планів, досягнення поставлених цілей.

Конкурентоздатність особистості – це реальна і потенційна здатність, професійна компетентність, ініціативність, винахідливість у роботі, почуття відповідальності, які вигідно відрізняють його від інших працівників аналогічної спеціальності і дозволяють витримувати конкуренцію на ринку праці; це наявність і можливість реалізації сутнісних сил людини через суперництво між суб'єктами дії.

Контроль – як функція менеджменту передбачає спостереження за функціонуванням організації (закладу освіти) відповідно до встановлених норм та

стандартів, виявлення відхилень від прийнятих правил і визначення причини їх невиконання.

Координація – функція менеджменту, яка спрямована на забезпечення ефективного та рівномірного розвитку усіх сфер управлінського процесу при мінімальних витратах трудових, фінансових та виробничих ресурсів.

Лайф-менеджмент – це здатність особистості керувати своїм життям (часом, ресурсами, здібностями, емоціями і мотивами) задля досягнення продуктивності, реалізованості, щастя; вибір стратегії життя.

Маркетинг інновацій – вивчення ринку споживачів інновацій, їх запитів, інтересів; система дій для реалізації інновації, забезпечення її рекламою, організації «паблік рилейшнз».

Матриця Ейзенхауера – метод аналізу пріоритетності задач за показниками важливості та терміновості.

Менеджер – фахівець, який займає певну посаду у керівній ланці, має відповідні повноваження, займається управлінською діяльністю у конкретній галузі підприємства чи організації.

Менеджмент – це наукова дисципліна, яка вивчає організаційні й соціальні аспекти управління суспільним виробництвом; спосіб (манера) спілкування з людьми; мистецтво управління; специфічні здібності і адміністративні навички; орган управління, адміністративна одиниця.

Менеджмент освіти – наука про особливості прояву виробничих відносин та специфіку дії економічних законів у сфері освітньої діяльності, вивчає особливості управління закладами освіти в умовах ринкової економіки; вид управлінської діяльності, який складається із сукупності засобів, методів та форм впливу на індивідуумів та колективи з метою ефективного функціонування даної галузі.

Ментор – це наставник, особистість, яка досягла успіху в професійній діяльності і готова ділитися досвідом з іншими.

Метод управління – спосіб впливу на учасників управлінського процесу.

Мотивація – як функція менеджменту передбачає стимулювання інших людей до діяльності для досягнення цілей підприємства чи закладу освіти.

Нормування – як метод управління визначає нормативи навчального навантаження, нормативи витрат (наприклад, сировини, заготовок), чисельності педагогічного і обслуговуючого персоналу тощо.

Організаційні методи – система організаційних розпорядчих впливів, спрямованих на досягнення поставленої мети (інструктаж, нормування, різні розпорядчі акти тощо).

Організація – як функція менеджменту передбачає доведення прийнятого рішення (плану) до виконавця; матеріально-технічне забезпечення можливості виконання рішення (плану); узгодження плану (рішення) з установками і потребами особистості виконавця (другого суб'єкта менеджменту).

Освітній маркетинг – це стратегічне й поточне формування потреб та стимулювання попиту на освітні послуги закладу, пропонування замовникам не лише тих послуг, що вже є в освітньому закладі, а тих, які хочуть споживачі.

Освітній менеджмент – це вид управлінської діяльності, сукупність засобів, методів та форм впливу на працівників чи на колектив з метою ефективного функціонування закладу освіти.

Педагогічна рада закладу дошкільної освіти – колегіальний постійно діючий орган управління закладом освіти, до складу якого входять керівник закладу освіти, вихователь-методист, вихователі, музичні керівники, інструктори з фізкультури; головна мета діяльності – об'єднати зусилля колективу ЗДО задля удосконалення освітнього процесу, використання на практиці досягнень педагогічної науки і передового досвіду.

Педагогічний менеджмент – теорія, методика і технологія ефективного управління педагогічними системами.

Педагогічні методи – система освітніх заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації педагогів, удосконалення їх професійної компетентності (науково-практичні конференції, семінари, наради, диспути, педагогічні читання тощо).

Планування – одна з найважливіших функцій менеджменту; передбачає свідоме і цілеспрямоване визначення цілей, політики, прогнозування, завдань, обрання стратегій.

Принцип Парето – співвідношення «80/20»; 20% зусиль передбачають отримання 80% результату, 80% зусиль – лише 20% результату.

Регламентування – як метод управління означає штатний розкладі працівників освітнього закладу або окремо виданий нормативний документ.

Регулювання – вид управлінської діяльності, спрямований на вирішення або мінімізацію протиріч між порядком та факторами, які порушують правила управлінської діяльності, які встановлені в організації (закладі освіти).

Реінжиніринг – це радикальне переосмислення й перепроєктування процесів навчання й виховання, управління та співуправління в освітньому закладі, це сукупність методів і засобів, а також науково-методичне та педагогічне консультування.

Ресурс-менеджмент – це самоорганізація цінностей і оптимальне використання особистісних ресурсів.

Рефреймінг – дозволяє проаналізувати розвиток закладу освіти з чотирьох базових точок (чотирьох фреймів): структурної, людських ресурсів, політичної та символічної.

Самомаркетинг – це організація самореклами та вигідного представлення себе, своїх можливостей і навичок на ринку праці з метою викликати інтерес потенційного працедавця.

Самоменеджмент – це мистецтво керувати собою, своїм часом, своїм життям, свідомо планувати кар'єру через самооцінку, самовизначення, саморозвиток; це послідовне й цілеспрямоване використання ефективних методів, прийомів і технологій самореалізації і саморозвитку творчого потенціалу.

Соціально-психологічні методи управління – способи формування суспільної свідомості, морального стимулювання (заохочення і покарання), впливу на педагогічних працівників шляхом використання традицій педагогічного колективу, створення сприятливого психологічного клімату в колективі тощо.

Тайм-менеджмент – це сукупність методик оптимальної організації часу для виконання поточних задач, проектів і календарних подій; науковий підхід до організації часу й ефективності його використання.

Технологія управління — це комплекс методів, прийомів і засобів опрацювання управлінської інформації, що має на меті ухвалення та реалізацію управлінських рішень.

Тімбілдинг – це спеціальні заходи, які розраховано на згуртування колективу, формування сильної команди, що успішно досягає поставлених цілей.

Трайвертайзинг – споживач перед купівлею товару/послуги має унікальну можливість ознайомитися з ним/ нею детально за допомогою тестового використання.

Управлінська діяльність – дії, спрямовані на сферу управління, розвивалися у результаті накопичення історичного досвіду, наукових знань, таланту людей, певними способами, уміннями, вчинками.

Управлінська культура – ступінь відповідності управлінських дій поточним і довгостроковим завданням розвитку суспільства; це сукупність ділових, професійних і особистісних якостей керівника, які є важливими для успішної реалізації адміністративних і соціально-психологічних функцій управління, а також комплекс заходів управлінського впливу, спрямованих на формування розвинутої організаційної культури.

Фронткування інноваційного ринку – захоплення або відвоювання ринку діяльності інших організацій; джерелами фронткування є аналіз досвіду конкурентів, спостереження за інноваційними процесами та їх результативністю, науково-методична література, матеріали конференцій та семінарів, узагальнений передовий досвід, результати дисертаційних досліджень, звіти про роботу експериментальних майданчиків тощо.

Функції менеджменту – напрями та складові управлінської діяльності, за допомогою яких здійснюється вплив на об'єкт управління з метою досягнення поставлених цілей та завдань.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ І ПЕРЕЛІК ТРУДОВИХ ФУНКЦІЙ ЗА ЗМІСТОМ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ «КЕРІВНИК (ДИРЕКТОР) ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

(Наказ Мінекономіки №620-21 від 28 вересня 2021 року)

Фахова підготовка магістрів з дошкільної освіти передбачає формування у здобувачів освіти здатності до виконання професійних завдань, розв'язання педагогічних задач, здатності компетентно організовувати освітній процес в закладах дошкільної освіти, здійснювати його моніторинг тощо. Магістр з дошкільної освіти, відповідно до вимог стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та положень освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта», має можливість працевлаштування на посаду 1229.4 *Керівник (директор) закладу дошкільної освіти* (за Національним класифікатором України «Класифікатор професій»).

У змісті освітнього компонента «Менеджмент дошкільної освіти» передбачено опрацювання питань, що стосуються розвитку професійної компетентності керівника, лідерських здібностей, виокремлення особистісних і професійних якостей, необхідних для ефективної управлінської діяльності.

У руслі зазначеного спираємося на вимоги професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (Наказ Мінекономіки №620-21 від 28 вересня 2021 року).

Представимо загальні і професійні компетентності та їх зміст.

Повний текст професійного стандарту розміщено за адресою, вміщеною в QR-коді.

Загальні компетентності

<i>умовне позначення</i>	<i>компетентність</i>	<i>зміст компетентності</i>
ЗК.01	<i>Громадянська</i>	здатність діяти відповідально та свідомо, реалізовувати своє обов'язки та права як члена суспільства і громадянина держави, усвідомлювати свої обов'язки і відповідальність

		перед суспільством/громадою за результати професійної діяльності, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина
ЗК.02	Соціальна	здатність до ефективної комунікації і міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня
ЗК.03	Культурна	здатність до усвідомлення, цінування й поваги багатоманітності та мультикультурності у суспільстві, творчого самовираження
ЗК.04	Цифрова	здатність до впевненого і критичного використання цифрових технологій і ресурсів, цифрового освітнього середовища у професійній діяльності, повсякденному житті, комунікації
ЗК.05	Підприємницька	здатність до генерування нових ідей, виявлення ініціативи та підприємливості
ЗК.06	Етична	здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять у них)

умовні позначення	трудова функція	професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	умовні позначення
А	Організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	Здоров'язберезувальна	А1
		здатність забезпечити дотримання правил пожежної безпеки, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів під час освітнього процесу	А1.1.
		здатність створювати освітнє середовище, вільне від насилля і булінгу	А1.2

		здатність до організації діяльності психологічної служби та соціально-педагогічного патронажу в закладі дошкільної освіти	A1.3
		Проектувальна	A2
		здатність до проектування та аналізу ефективності організації освітнього простору	A2.1
		здатність до створення безпечних і нешкідливих умов праці	A2.2
Б	Управління закладом дошкільної освіти	Операційне управління закладом дошкільної освіти	Б1
		здатність ефективно здійснювати фінансово-господарську діяльність закладу дошкільної освіти	Б1.1.
		здатність до організації і контролю харчування у закладі освіти	Б1.2
		здатність до організації та контролю медичного обслуговування у закладі дошкільної освіти	Б1.3
		здатність до управління персоналом та командної взаємодії	Б1.4
		Організаційно-методична	Б2
		здатність забезпечувати організації освітнього процесу у закладі дошкільної освіти з урахуванням запитів його учасників	Б2.1
		здатність створювати умови для ефективного функціонування команди психолого-педагогічного супроводу	Б2.2
		здатність до методичної підтримки та супроводу педагогічного персоналу закладу дошкільної освіти	Б2.3
		Комунікативна	Б3
здатність до ефективної комунікації з учасниками освітнього процесу та органами влади, іншими організаціями, представниками громади	Б3.1		

В	Безперервний особистісний та професійний розвиток	Здатність до навчання упродовж життя	В1
		здатність до саморефлексії та самооцінювання управлінської діяльності	В1.1
		здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток і самоосвіту	В1.2
		Інформаційно-комунікаційна	В2
		здатність орієнтуватися в інформаційному просторі	В2.1
		здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні (цифрові) освітні ресурси	В2.2
		здатність дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі	В2.3
Г	Лідерство і партнерська взаємодія	Лідерська	Г1
		здатність до самопрезентації та презентації діяльності закладу дошкільної освіти	Г1.1
		здатність до адаптивності та стресостійкості, швидкого реагування на зміни під час професійної діяльності	Г1.2
		здатність до ефективного врегулювання конфліктів та профілактики професійного вигорання	Г1.3
		Емоційно-етична	Г2
		здатність до саморегуляції та толерантної взаємодії	Г2.1
		здатність до усвідомленої, конструктивної та екологічної взаємодії з учасниками освітнього процесу	Г2.2
Г	Стратегічний розвиток закладу дошкільної освіти	Стратегічне управління та розвиток закладу дошкільної освіти	Г1
		здатність до використання інструментів стратегічного планування діяльності закладу дошкільної освіти	Г1.1

	здатність розробляти стратегію закладу освіти з урахуванням інтересів та потреб учасників освітнього процесу	Г1.2
	здатність забезпечити функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Г1.3
	здатність створювати умови для здійснення дієвого та відкритого громадського нагляду (контролю) за діяльністю закладу дошкільної освіти	Г1.4
	здатність створювати умови для громадського самоврядування в закладі дошкільної освіти	Г1.5
	Стратегічна комунікація	Г2
	здатність представляти інтереси закладу дошкільної освіти у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами	Г2.1
	Нормативно-правова	Г3
	здатність керуватися в управлінській діяльності законодавством України	Г3.1
	здатність до документування управлінської діяльності	Г3.2
	здатність забезпечувати дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу	Г3.3
	здатність здійснювати професійну діяльність державною мовою	Г3.4

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. ОНЛАЙН-КУРСИ З МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

У процесі вивчення освітнього компонента «Менеджмент дошкільної освіти» враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)». <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Тематика онлайн-курсів охоплює загальні питання менеджменту в освітній галузі, тайм-менеджменту особистості, управління закладами освіти, комунікації, вирішення конфліктів тощо.

Орієнтовний перелік курсів

Prometheus

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: нові вимоги і можливості. Мета курсу – роз'яснення, рекомендації й інструменти учасникам процесу підвищення кваліфікації щодо продуктивного застосування нових можливостей у демонополізованій сфері підвищення педагогічної кваліфікації.

Матеріали курсу відповідають Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1133).

Наука про освіту: Що повинен знати лідер освітнього стартапа. Мета курсу – допомогти освітянам та всім зацікавленим цією темою розібратися в особливостях сучасної цифрової освіти, застосовувати доступний інструментарій для створення власного

освітнього продукту, навчитись просувати власні онлайн-курси. Професійний розвиток педагогічних та науково-педагогічних працівників будь-якого напрямку, яким цікаво дізнатися про нові засоби сучасної освіти, а саме створення онлайн-курсів, та опанувати відповідні навички.

Стрес-менеджмент для освітян. Мета курсу – формувати у педагогів уявлення про самоменеджмент, стрес-фактори, засвоєння практичного інструментарію для покращення психологічної безпеки в освітньому закладі.

Тематика лекцій курсу охоплює проблеми збереження та зміцнення психологічного здоров'я педагогів; поглиблення навичок регуляції власних психоемоційних станів та запобігання вигоранню в педагогічній діяльності; формування компетенцій, потрібних для надання базової психосоціальної підтримки всім учасникам освітнього процесу – собі, колегам, дітям, батькам; створення безпечного психологічного простору в умовах освітнього закладу для взаємопідтримки, відновлення ресурсів, пошуку нових можливостей і сенсів для щасливого життя.

EdEra

Створюємо простір дитинства разом як створити комфортне середовище для дошкільнят. Мета курсу – допомогти волонтерам і волонтеркам, вихователям і вихователькам та іншим освітянам і освітянкам організувати безпечне і комфортне середовище для зростання і розвитку дітей дошкільного віку.

Зміст курсу передбачає формування у педагогів навичок створення безпечного середовища в закладах дошкільної освіти, організації діяльності, активностей дітей дошкільного віку, розвиток здатності до комунікації і взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Змістя в кар'єру. Мета курсу – формувати в освітян здатність до побудови кар'єри, пошуку й ефективного використання сучасного інструментарію для втілення кар'єрних мрій. Тематика лекцій передбачає опанування навичок саморозвитку, тайм-менеджменту, практичні поради для підготовки до співбесіди, розвитку комунікаційних здібностей тощо.

Coursera

Get Organized: How to be a Together Teacher. Мета курсу – формувати у педагогів навички планування, оволодіння інструментами для відстеження графіку роботи, дедлайнів і завдань, а також допомагає педагогам розробити особисту систему організації, яка ґрунтується на їхніх повсякденних практичних діях.

Work Smarter, Not Harder: Time Management for Personal & Professional Productivity. Мета курсу – збагачувати знання та розуміння педагогами особистої та професійної ефективності, організованості та виконання зобов'язань, а також використовувати інструменти, методи та прийоми для постановки цілей та пріоритетів, планування та делегування обов'язків для подолання управлінських викликів та покращення продуктивності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovooho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Боришкевич І. І., Жук О. І., П'ятничук І. І. Використання основних інструментів тайм-менеджменту задля підвищення особистої ефективності. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7876>
3. Вергун Ю. Як у дитсадку забезпечити дієву систему якості освіти. Цифрове видавництво МСFR, 2021. URL: <http://surl.li/aazhp>
4. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
5. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 1. С. 57- 59.
6. Грицан О. В. Формування позитивного іміджу навчального закладу : методичні рекомендації. Миколаїв : ОІППО, 2016. 44 с.
7. Довга Т.Я. Самоменеджмент і егомаркетинг як предиктори професійно-педагогічної успішності. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/560892>
8. Елрод Г. Чудовий ранок. Як не проспати життя. Київ : «Наш формат», 2017. 170 с.
9. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах. URL : <http://www.stationline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
10. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

11. Здор О. Як ми формуємо бренд педагога та бренд закладу. *Практика управління закладом освіти*. Березень, 2021. URL : <https://edirshkoly.expertus.com.ua/877880>
12. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
13. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 384 с.
14. Косенчук О., Новик І., Венгловська О. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти в умовах карантину. Київ, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/02/10/doshkilnaosvitametodrekomenratsii.pdf>
15. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Матішак М.В. Науково-методичні та інструментально-технологічні аспекти самостійної роботи магістрів у процесі їх фахової підготовки у ЗВО. *NEW INCEPTION : науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка ; голов. ред. С. І. Стрілець*. Чернігів, 2022. № 1-2 (7-8). С.62-69
16. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Матішак М.В. Самостійна робота студентів: шляхи удосконалення. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. № 88. Київ, 2022. С.135-140.
17. Любченко Н.В. Технології тайм-менеджменту в управлінській діяльності керівника навчального закладу. URL : https://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/1_31_2016/upravl/%D0%9B%D0%AE%D0%91%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E.pdf
18. Лютко О. Теоретико-методологічні засади мотиваційного менеджменту в освіті. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 1 (101). С.16-20.
19. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
20. Маслюківська А.О. Значення тайм-менеджменту для підвищення персональної ефективності. *«Молодий вчений»*. 2018. № 11 (63). С. 467-471.

21. Матвеева Н. О., Матішак М. В. Організаційно-педагогічні умови демократизації процесу професійної підготовки майбутніх педагогів. *Демократія та освіта: викладання та навчання демократії в початковій школі та педагогічній освіті* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 21–22 квітня 2021 року / гол. ред. Л. Гаврілова; відп. ред. О. Хващевська. Слов'янськ : ДДПУ, 2021. С.77-83

22. Матвеева Н., Матішак М. Формування демократичних цінностей майбутніх педагогів: практико-орієнтований підхід. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. Наукове електронне видання*. Випуск 14. Частина 2. Слов'янськ, 2021. С.24-34.

23. Матішак М. Формування навичок самоменеджменту майбутніх вихователів ДНЗ. *Освітній простір України*. Випуск 8. 2016. С. 88–93.

24. Матішак М.В. Педагогічний менеджмент у змісті професійної підготовки майбутніх магістрів дошкільної освіти. *Освітній простір України*. Випуск 9. 2017. С. 103–107.

25. Менсон М. Витончене мистецтво забивати на все. Нестандартний підхід до проблем. Київ : «Наш формат», 2019. 160 с.

26. Онаць О.М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. *Проблеми сучасного підручника*. Випуск 20. 2018. С.287–297.

27. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». № 755-21 від 19 жовтня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

28. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». № 620-21 від 28 вересня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

29. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 520 с.

30. Ратушняк О., Лялюк О., Подолянчук К. Аналіз використання методів тайм-менеджменту сучасною молоддю. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 2. С.68-72
31. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 012 Дошкільна освіта. № 572 від 29.04.2020 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>
32. Сущенко Л. О. Діловий імідж менеджера закладу освіти : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» освітньо-професійних програм «Дошкільна освіта», «Початкова освіта». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 155 с.
33. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 71-74.
34. Трейсі Б. Зроби це зараз. 21 чудовий спосіб зробити більше за менший час. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 112 с.
35. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 112 с.
36. Фарухшина М. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога Нової української школи. *Методист*. №6, червень 2018. URL : <http://www.osvitaua.com/2018/07/65799/>
37. Шадюк О. Готовність магістрів дошкільної освіти до формування позитивного іміджу сучасного закладу дошкільної освіти в освітньому просторі. *Інноватика у вихованні*. Випуск 14. 2021. С.279-287.
38. Що таке якісна дошкільна освіта: електронний посібник. 2021. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/yakist-doshkilnoi-osviti.pdf>
39. Юрик Н.Є. Самоменеджмент : Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 89 с.

Internet-джерела:

40. Міністерство освіти і науки України. Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>

41. Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

42. Практика управління дошкільним закладом: щомісячний спеціалізований журнал. URL: <https://ezavdnz.expertus.com.ua/>

43. Вихователь-методист дошкільного закладу. URL: <https://emetodyst.expertus.com.ua/>

Навчальне видання

*Рекомендовано до друку Вченою радою педагогічного факультету
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(протокол № 11 від 24 квітня 2024 р.).*

Маріанна МАТІШАК

МЕНЕДЖМЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*Навчально-методичний посібник
(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта)*

Віддруковано з готового макету замовника

Підписано до друку 01.05.2024 р.
Формат 60x84 1/16. Умов. друк. арк. 3,66.
Папір офсетний. Гарнітура “Times New Roman”.
Друк цифровий. Зам № 396.
Наклад 100 примірників.

Видавець Кушнір Г. М.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ІФ №31 від 26.01.2009 р.
76026, м. Івано-Франківськ, вул. Дорошенка, 22б,
тел. (099) 700-47-45, e-mail: kgm.print@i.ua